

Yleinen esimerkki sektorien välistä yhteistyötä koskevasta roolileikistä

Tämä roolileikki voidaan siis helposti mukauttaa tarpeisiisi, koska roolit tulisi räätälöidä kunkin maan oikeusjärjestelmän mukaan.

TAVOITTEET

Harjoitella traumatietoisia, yhteistyöhön perustuvia toimintatapoja tilanteissa, joissa uhri epäröi todistaa oikeudenkäynnissä, erityisesti lähestymiskiellon saamiseksi. Osallistujat käsittelevät ammatillisia vastuita, uhrin itsemääräämisoikeutta ja sektorien välistä tukea.

KESTO

- Roolileikki: 15–20 minuuttia
- Keskustelu: 20–30 minuuttia

OSALLISTUJAT (4 roolia):

1. Uhri – "Leila"
2. Tukipalvelun työntekijä tai sosiaalityöntekijä
3. Poliisi
4. Oikeusavustaja

TILANNEKUVA

Leila, 31, on kärsinyt vuosia psykologisesta väkivallasta, satunnaisesta fyysisestä väkivallasta ja entisen kumppaninsa ahdistelusta. Entinen kumppani on äskettäin ilmestynyt jälleen Leilan työpaikan ja kodin ulkopuolelle. Leila on tehnyt rikosilmoituksen, ja tukipalvelun työntekijä on kannustanut häntä hakemaan lähestymiskieltoa. Leila tapaa oikeusavustajan aloittaakseen prosessin. Kun Leila saa tietää, että hänen on mahdollisesti todistettava oikeudessa, hän alkaa pelätä. Hän on huolissaan kostotoimista, lasten huoltajuuden menettämisestä ja siitä, ettei häntä uskota. Hän alkaa ilmaista epäilyksiä ja harkitsee hakemuksen peruuttamista.

ROOLIKUVAUKSET

Leila (lähisuhdeväkivallan uhri)

- Älykäs, varovainen, voipunut.
- Hänellä on kaksi pientä lasta.
- Häntä on manipuloitu emotionaalisesti uskomaan, että kukaan ei auta häntä.
- Pelkää oikeudenkäyntiä ja kosta.
- Epävarma siitä, kannattaako lähestymiskieltoon ryhtyminen riskin arvoista.
- Tarvitsee rohkaisua, turvallisuussuunnitelman ja päätösvallan.

Tukipalvelun työntekijä tai sosiaalityöntekijä

- Koulutettu traumatietoisessa hoidossa.
- Sinun tehtäväsi on tukea Leilaa henkisesti ja käytännön tasolla.
- Haluat voimaannuttaa häntä, et painostaa häntä.
- Tiedät, että oikeudellinen todistaminen on haastavaa, mutta uskot, että hänen turvallisuutensa riippuu siitä, että asia viedään eteenpäin.
- Yrität tasapainottaa realismia ja toivoa.

Poliisi

- Tuntee Leilan tapauksen taustan.
- Uskoo, että entinen kumppani aiheuttaa suuren riskin tilanteen eskaloitumisesta.
- Haluaa suojella Leilaa, mutta saattaa puhua tiukalla, menettelytapoja koskevalla kielellä.
- Pääsee käsiksi todisteisiin, kuten aiempien tapahtumien yhteydessä esitutkinnassa taltioituihin raporteihin, valokuviin ja tekstiviesteihin.
- Ei saa ohittaa Leilan itsemääräämisoikeutta, vaikka olisi eri mieltä hänen epäröinnistään.

Oikeusavustaja

- Selittää, mitä laissa vaaditaan lähestymiskiellon saamiseksi.
- Selventää, että todistajanlausunto saattaa olla tarpeen, riippuen tapauksen vahvuudesta.
- Tasapainottaa oikeudelliset rajoitukset ja uhrikeskeisen edunvalvonnan.
- Sinun on selitettävä realistiset tulokset Leilalle lannistamatta häntä.

ROOLIPELIN KULKU (ehdotettu rakenne)

- ✓ Alkukohtaus (kaikki osallistujat yhteisessä kokouksessa)
- ✓ Oikeusaputoimisto
- ✓ Leila ilmaisee aluksi halukkuutensa, mutta alkaa perääntyä.
- ✓ Eskalointi
- ✓ Leila kuulee, että hänen on ehkä todistettava, ja hätääntyy.
- ✓ Hän tuo esiin pelkonsa kustotoimista, huoltajuuden menettämisestä ja siitä, ettei häntä uskota.
- ✓ Muiden reaktio
- ✓ Avustaja, tukipalvelun työntekijä tai sosiaalityöntekijä ja poliisi yrittävät rauhoittaa häntä ja tukea hänen itsemääräämisoikeuttaan.
- ✓ Avustaja selittää hänen oikeutensa ja vaihtoehdot, mukaan lukien mahdolliset todistajan suojelumekanismit (esim. videotodistaminen; huom. tämä voi vaihdella maittain).
- ✓ Päätöksentekohetki
- ✓ Leilan on päätettävä, jatkaako vai keskeyttääkö hän lähestymiskiellon hakuprosessin.
- ✓ Muiden toimijoiden on tuettava kumpaakin päätöstä ilman pakottamista.

FASILITOIJAN OHJEET

Kysy roolileikin aikana tai sen jälkeen:

- Kuinka kukin ammattilainen tasapainotti tuen ja painostuksen?
- Puhuiko kukaan Leilan päälle tai tekikö kukaan oletuksia?
- Mikä sektorien välinen viestintä auttoi tai haittasi luottamuksen syntymistä?
- Mitä esteitä ilmeni (oikeudellisia, emotionaalisia, rakenteellisia)?
- Mitkä ovat muut kuin todistukselliset vaihtoehdot, jotka voivat tukea hänen tapaustaan?
- Miten sektorit voivat tehdä yhteistyötä Leilan turvallisuuden ja hallinnan tunteen lisäämiseksi?

TURVALLISUUSOHJEET

- Anna osallistujien "luopua" roolistaan, jos he ovat ahdistuneita.
- Tarjoa maadoitusharjoituksia tai lyhyt tauko, jos tunteet käyvät kuumina.
- Muistuta osallistujia, että tavoitteena on taitojen kehittäminen, ei täydellinen suoritus.

OHJAAJAN VINKIT

- Käytä lyhyitä ennakko-ohjeistuksia: anna jokaiselle osallistujalle hahmon yhteenveto.
- Keskustele jokaisen skenaarion jälkeen alalle tyypillisistä ja yhteisistä pohdinnoista.
- Vaihda rooleja istuntojen välillä, jotta osallistujat näkevät useita näkökulmia.